

Marc ter Horst & Tjarko van der Pol

ABC van de MIDDELEEUWEN

Kijk voor meer informatie over de kinder- en jeugdboeken van de Gottmer Uitgevers Groep op www.gottmer.nl

© 2026 tekst Marc ter Horst (www.marcterhorst.nl)

© 2026 illustraties Tjarko van der Pol (www.tjarkovanderpol.nl)

Voor deze uitgave

© 2026 Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV,

Postbus 317, 2000 AH Haarlem (e-mail: info@gottmer.nl)

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV maakt deel uit van de Gottmer Uitgevers Groep BV

Ontwerp en opmaak: Marieke Oele

ISBN 978 90 257 8144 6

NUR 210

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt of gereproduceerd op welke wijze dan ook voor het trainen van AI-technologieën of -systemen. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

HAARLEM

Inhoud

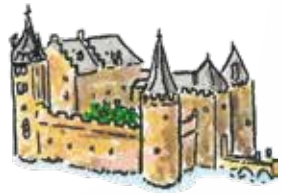
Monnik

Noormannen

Opgravingen

Adel

Boeren

Christendom

Paard

Quiz

Ridder

Donker

Eten

Floris de Vijfde

Stad

Toernooi

Universiteit

Grote

Handel

Ijssel

Voed

Wapens

X-tochten

Jong

Kasteel

Lijfstraf

Ysengrimus

Zwarte dood

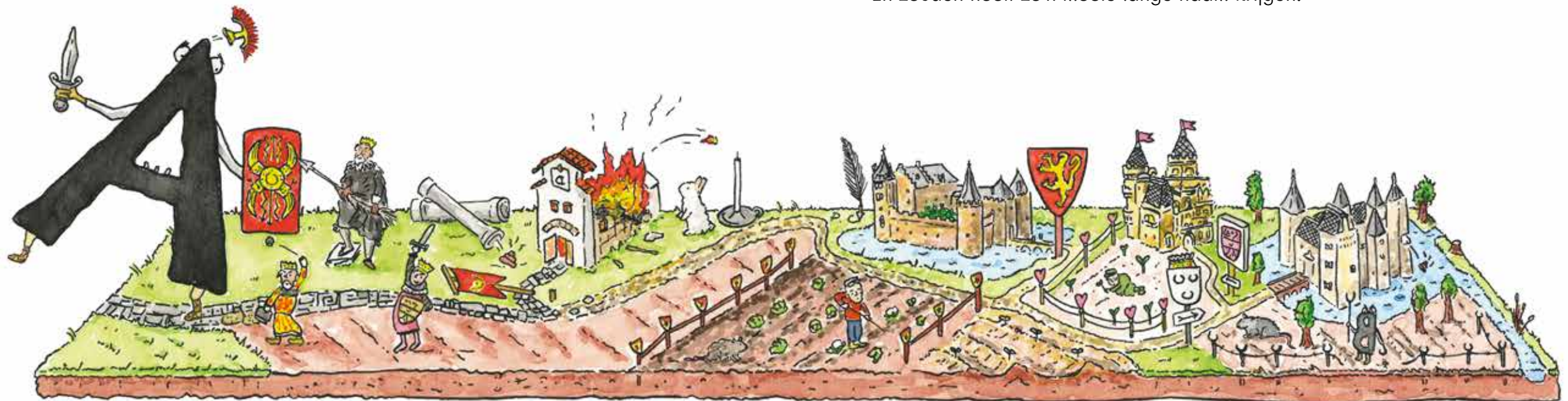

Adel

Mensen van adel hebben vaak een lange naam.
Barones Anna Maria van Zuylen tot Keppel.
Graaf Hendrik Willem Floris van Henegouwen.
Hoe komen ze aan die naam?

Die kregen ze gratis.
Ze hoefden alleen maar geboren te worden.
Als kind van een baron of een graaf.
Maar hoe werd je dan baron of graaf?
Daarvoor moeten we terug naar de middeleeuwen.

De middeleeuwen duurden ongeveer duizend jaar.
Van het jaar 500 tot het jaar 1500.
Ze begonnen ruim 1500 jaar geleden.
Ze eindigden meer dan 500 jaar geleden.

Voor die tijd waren de Romeinen aan de macht.
Die brachten veel nieuws naar ons land.
Stenen gebouwen, konijnen, het riool.
Goede wegen, rust en veiligheid.

Maar aan die rust kwam plots een einde.
Vijandige stammen vielen de Romeinen aan.
Daardoor werd het bij ons een beetje een zootje.
Allerlei strijders vochten om de macht.

Sommige strijders veroverden veel land.
Ze noemden zichzelf koning.
Ze gaven stukjes land aan vrienden en familie.
Die noemden ze hertog, baron of graaf.
Maar je mag ook gewoon heer zeggen.
Iemand van adel dus.

De heren waren rijk en machtig.
Ze woonden in een groot huis, vaak een kasteel.
Ze hadden knechten en ridders die voor hen vochten.
Ze beschermden de boeren op hun land.
Maar die boeren moesten wel voor hen werken.
En zouden nooit zo'n mooie lange naam krijgen.